

International handel med bier

Af Stig Møllergaard og Annette Junker Karpinski,
Dyresundhed, Fødevarestyrelsen

EU har for at reducere risikoen for indførsel af bisygdomme, som ikke findes i EU, og forhindre spredning af eksisterende bisygdomme indført en række krav, der skal overholdes i forbindelse med flytninger og handel med bier og humlebier indenfor EU og fra tredjelande.

Erfaringen har vist, at den største risiko for at få indført og spredt sygdomme, er ved flytning af levende dyr, herunder bier, i forbindelse med ind- og udførsel. Det er vigtigt at have dette for øje både ved flytninger af bier indenfor såvel som udenfor Danmarks grænser.

Hvis man skal flytte eller handle med bier på tværs af grænserne, skal man først og fremmest være registreret som importør, henholdsvis eksportør hos Fødevarestyrelsen. Dette sker ved at anvende den særlige blanket, som findes på Styrelsens hjemmeside:

www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Blanketter/Sider/Importoer-eksportoer-af-levende-dyr.aspx

Desuden skal man forhånds-
melde ind- og udførsler til Fødevarestyrelsen. Dette gøres via kontaktformularen, som man også finder på Fødevarestyrelsen hjemmeside. Indførsler eller im-

porter skal forhånds-
anmeldes mindst 1 arbejdsdag før forventet ankomst, og udførsler eller eksport skal forhånds-
anmeldes mindst 4 arbejdsdage før det ønskede afsendelsestidspunkt.

Når dette er på plads, kan man gå i gang med at eksportere eller importere bier indenfor EU og til og fra tredjelande.

Handel indenfor EU

Ved ind- og udførsel af bier – både dronninger, hele familier eller bigårde – til andre EU-lande og samhandelslande (fx Norge) kræves, at der i det såkaldte TRACES- (TRAde Control and Expert System) system udarbejdes et sundhedscertifikat (INTRA-certifikat). Dette gælder uanset om bierne skal sælges eller blot flyttes over grænsen i forbindelse med bestøvningsopgaver. Forud for udstedelse af certifikatet skal man rekvirere en baggrundserklæring hos Offentlig Bisygdomsbekæmpelse (se www.biforskning.dk) til dokumentation for sundhedsstatus i bigården, som forsendelsen stammer fra. Baggrundserklæringen skal efterfølgende overdrages til Fødevarestyrelsens lokale veterinærenhed, da erklæringen er grundlag embedsdyrlægens udstedelse af INTRA-

certifikatet. Baggrundserklæringen må maksimalt være udstedt inden for 5 dage før afsendelsen af bierne.

Følgende krav skal være opfyldt for, at man kan udstede INTRA-certifikatet, hvilket Offentlig Bisygdomsbekæmpelse dokumenterer i baggrundserklæringen:

Bierne/humblebierne skal komme fra et område, der ikke er pålagt restriktioner som følge af udbrud af amerikansk bipest (ondartet bipest).

Ved udbrud af ondartet bipest skal alle bistader indenfor en radius på 3 km fra udbruddet være inspiceret af myndighederne, og restriktionerne skal oprettholdes mindst 30 dage efter at det sidste inficerede bistade er blevet destrueret.

Eller:

Humblebierne kommer fra et anlæg, der er isoleret fra det omgivende miljø og er under tilsyn af medlemsstatens kompetente myndighed, er fri for ondartet bipest og er blevet undersøgt umiddelbart inden afsendelsen, og hverken humlebier eller yngel fremviser nogen kliniske tegn på eller antydning af sygdommen.

Og:

Bierne/humblebierne skal komme fra et område, hvor der indenfor en radius på 100 km ikke forekommer restriktioner som følge af fund af den lille stadebille eller Tropilaelaps-mider og hvor der

ikke er forekommet angreb heraf.

Bierne/humblebierne og deres emballage er blevet besigtiget med henblik på forekomst af den lille stadebille eller dennes æg og larver eller forekomst af andre skadedyr, specielt Tropilaelaps-mider.

Der skal udstedes et INTRA-certifikat til hvert parti i en forsendelse. Et parti er en mængde af dyr af samme dyreart, som er omfattet af samme certifikat, hidrører fra samme afsender, transporteres med samme transportmiddel og er bestemt til samme modtager. Hvis man sender flere partier til flere modtagere i samme forsendelse, skal der således udfærdiges ét INTRA-certifikat til hver enkelt modtager. Certifikatet/certifikaterne skal ledsage forsendelsen helt til bestemmelsesstedet (hver modtager).

Fødevarerstyrelsens udstedelse af certifikater er gebyrbelagt og koster 1.138 kr. Hvis man selv udfylder Del I af INTRA-certifikatet reduceres gebyret til 569 kr.

For at få adgang til TRACES, skal man oprettes som bruger i TRACES-systemet og ens biavlsgård eller den lokalitet, hvorfra bierne afsendes, skal være oprettet som "organisation" i TRACES.

Man kan få hjælp til oprettelse af både brugerprofil og INTRA-certifikat hos Fødevarerstyrelsens

EksportKontrolCenter (EKC) som fungerer som TRACES hotline på tlf. 7266 1801 eller via mail: ekc@fvst.dk.

Hvis man indfører bier fra andre EU-lande, skal de ligeledes være ledsaget af et INTRA certifikat, der er udstedt af den veterinære myndighed i afsenderlandet. Hvis man har flyttet bigårde til bestøvningsopgaver i fx Tyskland, skal de også være ledsaget af et INTRA-certifikat, når bierne skal retur til Danmark. Her skal man så kontakte de lokale tyske veterinærmyndigheder for at få et certifikat udarbejdet.

Import fra tredjelande

Import fra tredjelande kan kun ske fra tredjelande eller områder i tredjelande, der fremgår af Del I i Bilag II i ovennævnte Forordning 206/2010 (som ændret). De lande, der er listet i Bilag II, er lande, hvor EU ved inspektioner har fundet, at veterinærmyndighederne har tilstrækkelig kontrol over sygdomssituationen i landet.

Vær opmærksom på, at USA har valgt at anvende en særlig artikel i forordningen, og derfor har fået Hawaii listet i Del I til Bilag IV. Imidlertid er Hawaii også blevet suspenderet fra maj 2010 på grund af fund af lille stadebille. Som følge heraf er al import af bier fra hele USA forbudt.

I afsenderlandet skal der desuden være anmeldeligt for ondartet bipest, lille stadebille og

Tropilaelaps-mider, og forsendelsen skal leve op til kravene i det ledsagende certifikat, som skal være udstedt af en embedsdyrlæge eller en anden officielt udpeget myndighedsperson i afsenderlandet.

Ved import af bi- og humlebiddronninger skal disse være ledsaget af højst 20 følgebier pr. dronning, og forsendelsen skal ledsages af et importcertifikat (Bilag IV til EU Forordning 2006/2010, model QUE). Ved import af familier af humlebier skal forsendelsen være ledsaget af et importcertifikat (Bilag IV til EU Forordning 2006/2010, model BEE).

Importen til EU's område skal ske via et grænsekontrolsted i et EU land, som er godkendt til kontrol af bier. I Danmark er Københavns Lufthavn og Billund Lufthavn de eneste steder, hvor grænsekontrol af levende bier kan gennemføres. Veterinærkontrollen på grænsekontrolstedet er gebyrbelagt og koster 340 kr. i grundgebyr og 508 kr. pr. påbegyndt kvarter. Det vil sige mindst 848 kr. Hertil kommer et håndteringsgebyr fra lufthavnen.

Der kan også importeres via grænsekontrolsteder i andre EU lande. Disse skal ligeledes være godkendt til håndtering af bier.

Eksport til tredjelande

Ved eksport til tredjelande, er det disse lande, der selv fastsætter de specifikke sundhedskrav til

de dyr, de importerer. Såfremt Fødevarestyrelsen tidligere har forhandlet og udarbejdet et eksportcertifikat på plads, kan det ligge i Fødevarestyrelsens Certifikatdatabase:

www.fodevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Certifikater/forside.htm.

Dog skal eksportøren altid sikre sig, at certifikatet stadig lever op til tredjelandets krav. Hvis det ikke er tilfældet, skal importkravene fremskaffes og sendes til Fødevarestyrelsen (International handel: 30@fvst.dk) med anmodning om at få udarbejdet et eksportcertifikat. Læs mere om procedurerne for udarbejdelse af nye certifikater eller revidering af eksisterende her:

www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Import_og_eksport/Sider/Udstedelse-af-certifikater.aspx

Når et nyt eksportcertifikat er udarbejdet og lagt i Fødevarestyrelsens certifikatdatabase, kan eksporten finde sted. Der vil, alt efter tredjelandets krav, skulle rekvireres en biinspektør til udstedelse af enten en sundhedsattest eller anden relevant baggrundserklæring i forhold til kravene i det pågældende eksportcertifikat. Dette vil klart fremgå af Certifikatdatabasen. Sundhedsattesten eller baggrundserklæringen benytter Fødevarestyrelsens embedsdyrlæge, der skal udstede eksportcertifikatet, som baggrundsdokumentation herfor. Eksportcertifikater skal desuden

udskrives på Fødevarestyrelsens særlige vandmærkepapir.

Udarbejdelse og forhandling af eksportcertifikatet er gratis. Udstedelse af eksportcertifikatet koster 99 kr. Gebyret herfor er lavere end for handel inden for EU, da dette område er finansieret på en anden måde.

Hvorfor er der krav?

Som det fremgår af ovenstående, er der en række krav vedrørende bisundhed, der skal være opfyldt, når man vil flytte bier over landegrænserne. Disse regler eksisterer for at sikre, at bisygdomme ikke bliver spredt rundt i eller indført til EU. Så i sidste ende handler det om, at beskytte de danske bier, biproducenterne og deres erhverv.

Det er vigtigt at have for øje, at enhver flytning af bier øger risikoen for spredning af smitte, og at man derfor overvejer dette nøje, før man planlægger at indføre eller importere bier til Danmark.

Biavlsorganisationerne har gennem flere år anmodet om klare procedurer vedrørende im- og eksport af bier. Her er Fødevarestyrelsens vejledning, som de har lovet. Ingen har påstået, at det er enkelt, men nu er det blevet betydelig mere gennemskueligt, så tak for det.

DB

Læs mere på Fødevarestyrelsens hjemmeside : fvst.dk

Læs mere om kravene til hhv. indførsel og import samt udførsel og eksport af bier og humlebier på:

www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Indførsel-og-import-af-bier.aspx

www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Eksport-af-bier-og-humlebier.aspx

Læs mere om TRACES-systemet:

www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/TRACES/Sider/forside.aspx

Læs mere om Grænsekontrol:

www.foedevarestyrelsen.dk/Dyr/Import_og_eksport/Sider/Graensekontrol.aspx

NaturErhvervstyrelsen har sendt disse definitioner på bræmmer og randzoner:

Bræmmer er betegnelsen for områder, der ligger to meter fra vandløb. De udlagt iht. § 69, stk.1 i lov om vandløb som en del af implementeringen af Nitratdirektivet. Generelt er reglen, at bræmmer ikke må jordbehandles.

Randzoner skal udlægges ved vandløb og søer, jf. Randzonenloven, når de blandt andet er omfattet af kravet om to-meter bræmmer.

Bredden på randzonen er nu fastsat til **maksimalt 9 m** i alt, hvoraf de to meter tættest på vandløbet kan være to-meter bræmmen. De tre meter af randzonen ind mod marken må tilså med bivenlige planter, jf. randzonenlovens § 6.

Se nærmere i dette nummer af SDE-nyt, hvilke planter der kan bruges.

Mælkebøtter er desværre ikke på listen over godkendte blomster. Den kunne ellers være et godt indslag, for den kan konkurrere med græsset. Nu bliver det spændende, om der er landmænd, der vil være med til at så for bier og andre insekter. Bemærk humlebien. DB